to inferiori · si min patiene · si min recte · si min benigne · a suo superiori iusticiam fuit · correptus siue punit · dei filii tam exemplo qm libo satis ostendit · cui a seruo pontificis expalmat · n tam humili qm rationabili respondit · Hi cui christi aut euglista · q scal pdicta st · un assistes minist · dedit alapam ihu · dicens · Sic respondes pontifici · Michi enim mali respondat · Si nos stres p excessib qnq; mris accusant · si plati diuri arguunt · increpant · hanc xpi alapam attendam · Qd si nos aliq pena ostringt · uel forte ad maior iudiciu · ob excess corrigendos nos trismittunt · ostendem qd annas misit ihm ligatu ad caiphan illi anni pontifice · Hoc au qd dns patiente se altam maxillam n pbuit · sz respondit · si male locut sum testimoniu phibe de malo · si au bn · qd me cedis · dedit nob exemplu qd eis q nob iniuriam infert · aliqm ppt scandalu aliqm respondere liceat · sz rationabili atq; patient · Potest enim qs maxillam uisibili pbere mat · Heli g xpe sic glosa dic respondit uera placat · et ad ferenda grauora tnquillo animo parat · Non do sufficat neq; xpm imitat · q iuba pace seruat in ore · et n in corde · Secundu sensu moale sic supi dcm e · annas q sonat gra ei · uel gram tollens · uane gle dedit · siue ipsu manus gle uicau expmit · qa ei qs gram hominu manut hire capiscit · gram dei a corde suo tollit · Vane gle ministrat iactantia · Est au iactantia fastu mtis id a gente maiora qm sint de te pmittere · Iactantia efficit ut homo · ut homo ap te uel occulte occasione querat qmodo laudet · Quasi ihu maxilla ferit · q iustor dicta uel fta uituperat · et reprimit · et sua inanit cmendando · magna de se pmittit · Alapa · pcussio maxille e · qm maxilla palma cadit · ictu succedit uidet rubor · rubori qnq; tumor · qnq; n · Q primu in facie ostendit · maxillam usq; ad rubore pcutit · sz rubori tumor n succedit · si iniuria illata ille patient sustinuit · Xpe qa patientissim fuit · pcussi n tumuit · Qda intm superbi sunt · ut eis n sufficiat si alios sn causa ostendant · qn ad maior obprbriu illos ap platos accusent · Verba que recte locuti sunt putant · fama illor serena denigrant qntu posst · Tales qntu in eis e gram ihu in membris ei ligant · et restringunt · et iudicio malor exercienda trismittunt · Hec que de iohanni euglio posuim ayathe n tetigit · n tm pet primam negatione · qm quasi in atrio cayphe dicit stam · Sc u ad reliq ayathei uerba discutienda accedendu est · ipso pran te simul et adiuuante q cu patre et s·s·uiuit et reg · p o·s·s· A ay e H ·

Explicit omel· iij· Incipit omel· iiij·

Principes sacerdotu · et omne ceteru qrebat falsu testimoniu of ihm · ut eu morti tderent · et n inuenerent · cu multi falsi testes accessissent · Principes isti sacerdotu sic supra dcm est · siliu fecerant qm ihm dolo tenerent · sic u qm ipsu p falsa testimonia deberent · Vtq; malum · utrumq; nefandu · Sic expositu e · principes sacerdotu sigant cogitationes et intentione precedentes · Qrtu testimonia ostra ihm falsa sr · qm dm salutis gtria sr · Dpe enim ses discipline effugiet peccatu et

Jauset

se a cogitationib⁹ que sunt in intel
lectu · et corripiet a supueniente in
ꝗtate · Cū dicit · et omne scandalū · no
tat seniores et sacras ꝑsonas · cū ministris
et cohorte ꝑsidis in necem ihu ꝯgre
gatos · Principes sacerdotū · cū seniorib⁹
et scribis · totiens ꝯ ihm falsū testimo
nū querē & dicunt · ꝗtiens cogitan
do · loquendo · et opando · mortale pecc̄m
cōmittit · Ministri tb⁹ illis ordinib⁹ ꝯ
ihm uenientes · uicia signant · q̄b⁹ co
gitationes · uba et opa deformant · In
uicijs uitas ñ ē · sz uitata ꝯtria sē · Co
tra ihm omis inimica ihu falsū testimo
nū querē · sz ñ inueniunt · qa cū sa
luti nre mortē uel p cogitationes · siue
p uba · uel p opa mala inferim⁹ · ñ diuī
ne gre · sz nre malicie iputare debem⁹.
Et ñ inuenerē inqt · cū multi falsi te
stes accessissent · Testes aliqn simul · a
liqn singillatim · accedē solent · sta ē et in
peccatis · Aliqn ꝯ ihm · scil aie nre salu
tem · qa ihc sal⁹ intpretat · accedim⁹ corde
tm et ñ ore · ut cū lingua tacente · cor
malū meditat · Qñ dol⁹ ē in corde · et
mendacium in ore · duo falsi testes simul
accedē · Cū ū utq; p op⁹ ꝑplet · tci⁹ fals⁹ te
stis duob⁹ locū · Idem intelligendū
est de uicijs · Non oia uicia motus suos
simul in nob⁹ gerent · Accedē cū falso te
stimonio uitia spualia · accedē & uicia
carnalia · Uicia spualia sē ira · et inui
dia hijs q; similia · qa in spū sē · Uicia
carnalia sē gula et luxria que p carnē
gerent · Accedit ꝯ dm et ꝯ salutē aie
ira cū huiūmodi falsis testib⁹ · nequitia ui
del · odio · ꝯtumelijs · ꝯtentionib⁹ · impa
tientia · clamoribus · atq; blasphemia ·
Accedit et inuidia cū falso suo testimo
nio · id⁹ detractione · adulatione · susur
rio · suspicione · accusatione falsa · Ac
cedit etiā gula cū falsis testib⁹ corpo
ris causa · lauto · aliude · nimis · et ante
temp⁹ cōmedendo · et cōmedenda nimis
deliciose ꝑparando · Accedit et luxria cum
falso comitatu suo · id⁹ immundicia mentis
et corporis · uel utriusq; · Immundicia mē
tis ē · morosa delectatio · ꝯsens⁹ est · cū q̄s
s in ope cōplacet · Corp⁹ polluit p illusi
onē nocturnā · et p cōmixtionē · cū p cogi
tationē · Pollutio utriusq; ē · mot⁹ carnis
cū delectatione · op⁹ cū uoluntate · nā
turalit uel ꝯ naturā · Hec tali ordine
aliqn simul · aliqn singillatim uicia acce
dunt ꝯ ihm cum suis falsis testimo
nijs · Id de hijs ꝗtuor uicijs dcm ē · hoc
de ceteris intelligat · De hoc falso testimonio ·
dd dic in ꝑsona xpi · Insurrexerē in me
testes iniqui · et mentita ē iniqtas s · De
scilio q̄d dicit · Non sedi cū scilio uani
tatis · et cū iniq̄ gerentib⁹ ñ introibo · Odi
ui ecclia malignantiū · et cū ipijs ñ se
debo · Seqt · Nouissime aut uenerunt
duo falsi testes · et dixerunt · Hic dixit · Pos
sum destruere tplū dei · et p tcium reedi
ficare illud · Qa in lege scptū erat · in ore
duoq; aut tiū testiū stabit omne ūbum ·
duo hij falsi testes adducti sē · Et ideo retia
falsi · qa uba xpi putrerē · Non enī dixit
possū destruere tplū dei · sz soluite tplū hj ·
id⁹ solueris · et ego suscitabo illud · q̄d de
animali tplo · ñ de iudaico intelligend
erat · p quem spc sa tplū dō edificatur in
aia iusti · Huj⁹ tpli fundamtū fides ē · spe
parietes · tectū caritas · Destruit uel solui
tur hoc tplū ñ manufctm · delectatione
et ꝯsensu male cogitationis · locutionis ·
et opis · qsi p scilium sacdotū · scribarū · atq;
scriptū · Qd ihc sua sapia potens ē suscitare
uitute ꝯtritionis · ꝯfessionis · et satisfacti
onis · Hec in tali triduo ihc tplū suū re
edificat · Iacit enī ā⁹ fundamtū p ꝯtritio
nē cordis · erigunt parietes ꝯfessione
oris · tectū supponitur ad tpli pfectio

nem in satisfactione ꝓpis. Duo falsi te
stes grē dei adūsantes: caro ſt̄ & sangis.
De hijs testib⁹ p̄ sapientē dr̄. Qd̄ nequs?
n̄ qm̄ qd̄ excogitauit caro et sanguis?
Q' falsū testimoniū ot̄ ihm dicunt:
si peccatū cōmissū n̄ ꝓputant accedis ma
lice. ſ̄z diuine grē. Quare inquit ds
sua grā mittē hōis ad malū pnā n̄ custodi
uit? qre illū cadē p̄misit? Ds enim n̄
destruit tēplū dei in aīa: ſ̄z culpa ab
hōie cōmissa. Cū ū ds dicit facē uel ce
are malū. de pena mali. id̄z pecū in
telligend ē. Dic adā culpā retorsit in
dm̄: cū ait. Mulier qm̄ dedisti m̄i so
cā. dedit m̄i de ligno et cōmedi. hinc
est qd̄ ad cōmdationē pet̄ dicit. Beat⁹
es symon bariona: qa caro & sanguis
n̄ reuelauit t̄. Vel duo falsi testes in
telligunt mund⁹ & dyabol⁹. q grē dei
multū in nob̄ adūsant: unde n̄ cōpe
tens ē testimoniū illoꝝ. Et surge
ns p̄ceps sacdotū. ait illi. Nichil
respondes ad ea quē isti adūsū te te
stificant? Motu enī corporis indica
bat insaniā mtis. Ihc aū tacebat. Ca
yphas duplicē hb̄ intp̄tationē. Int
prat enī uomit⁹ ea⁹. uel uomens ee.
intpt̄ etiā inuestigator uel sagax.
hec duo nōia accedant: qa necesse hb̄
ueū inuestigator. ut sagax sit. Secdm
pores intp̄tationes. cayphas sic supi
dictū ē. sigt uiciū acidie uel ēsticie:
secdm sequentes. uiciū supbie. Ham
sic accidia cuncta uicia fouet et nu
trit: ita supbia qd̄ pl⁹ ē oīa de se gig
nit. Unde regina omniū uiciorꝝ no
minat. Cui⁹ malicie annas. id̄z in
anis gtā deferens: ihm ligatū ei iu
dicio destinat. Adhoc tm̄ caiphas
ihm ad respondendū p̄uocauit. ut
p aliqm̄ occasionē locum accusandi
illū inueniret. Hoc fecerit uicium
superbie. in malis p̄latis agit in sub
ditos. qs sua grā ihes inhabitat. Qn
supb⁹ p̄lat⁹ alicui⁹ s̄ subiecti causam
sub accusantiū testimonio cū fauore
et dolo adhoc sagacit̄ inuestigat. ut
accusatū nacta occasione uel ofundat
uel puniat: exemplo xp̄i tacet. Tacu
it enī xp̄c in iudicio sūmi pontificis.
duplicē de causa: ne uidel' falso obiec
ta ofitendo. p̄ mdaciū uenuret gt̄ ueri
tatē? uel falsa negando. negligē uidet̄
humilitatē. Ita et nob̄ facend ē. Qd̄
si pclamati uel correpti fuim⁹ inusto.
et tacendo scandalū timem⁹. uel pacā
deest p qm̄ taceam⁹? respondeam⁹ sic
ordo accedit breuit̄ et patient̄. Breui
ter ut sit responsio tal'. nescio me de
hac re culpabilem. Patient̄: ne cōmo
tionis tumor in corde surgat. uel sig
num indignationis in uultu appare
at. Qdā tante humilitatis ſt̄. ut sp̄
respondeant qm̄ tūc libēr innocentes
sunt. libent̄ me emendo. Qd̄ si p̄lat⁹
in ūtute obedīē accusato p̄cepit. ut de
reqsitis ūitatē dicat: in hoc xp̄m imi
tetur. Qui cū taceret: ait illi p̄ceps
sacdotum. Adiuro te p deū uiuū
ut dicas nob̄. si tu es xp̄c filij dei ui
uij. Dixit illi ihc. Tu dixisti. Secdm mar
cum respondit. ego sū. qd̄ idem ē. Qn
p̄ceps sacerdotū dicebat. nichil re
spondes ad ea que ista adūsū te testifi
cant̄. ihc tacuit: adiurat ū. ūitatē
dicebat. Et ut de imq̄ iudicio malo iu
dica eiq̄ falsis testib⁹ tēptē incurret: oīb⁹
dicebat. Verumtm̄ dico uob̄. amodo
uidebitis filiū hōis sedentē a dxis ūtu
tis dī et uenientē in nubib⁹ cēli: sub
audis ad iudiciū. Tunc p̄ceps sacer
dotū satis declarauit intentionem
intrōgationis suē: cū sadit uesti
menta sua dicens. Blasphemauit.

Qd adhuc egem testib? qd uob uidet?
At illi respondentes dixerunt. Reus est
mortis. Caiphe neqtia imitant. qui iu
stis secreta eorum siue uiramitis siue popu
lus eiciunt. et postqm illa ppalauerit.
qsi blasphemus insultant. eosq; ofun
dunt. Xpc filius dei unus p natura. cetera
uero electi. filij sunt dei unus p gram Xpc
intpretatur unctus. quem ds sicut petrus dicat un
xit spiritu suo de utute. Qui et nos xpi. id est
uncti sumus sedm illud iohis apli. Et
uos unctionem qm ab eo accepistis ma
neat in uobis. et non necesse habetis ut
aliquis doceat uos. sed sicut unctio eius docet
uos de omnibus. Hanc unctionem quam su
perbi ac inuidi in humilibus uidentes et
spernentes. uiua sapta. uel opa illorum ob
seruant. et recte ab eis gesta. sinistre
intptantes eos accusant. et tamqm
blasphemos pena dignos iudicant.
Tunc expuerunt in faciem eius. et colaphis
eum ceciderunt. Alij autem palmas in faciem
eius dederunt dederunt. dicentes. ppheza nobis xpe.
Quis est qui te percussit. Tunc inqit. id est post pon
tificis interrogationem. et sententiam a ci
uitatibus datam. Non intellexerant pon
tifica non displicere. quod ostumelie xpo pos
sent irrogare. Marcus dicit facem eius fu
isse uelatam. Non legimus aliquem furem
uel latronem an penas mortis. tantas et
tam indignas ptulisse ostumelias.
An pontifice iugatus steterit. sputa. cola
phos. alapas. uelata face passim acce
pit. cum irrisione cunctis clamantibus. p
pheza nobis xpe. Quis est qui te percussit. Xpi
amus non est tales ac tante xpi iniurie ad
compassionem non mouent. cuius animum ad
humilitatis exemplum et patientie do
cumentum non informant. Sed heu p culpa
nra unum uibum aspum. unum ot nos pla
cum in caritate testimonium equanimit
tolerare nualemus. Qd si iniurias pter
xpm. quasi sine miscordia et mensura pp
nos sustinuit multa tolerare non uale
mus. caueam satis ne iniurias et stu
melias ihu. quas usq; hodie in membris su
is patit. inferamus. Nam sicut spuere
saluus infidelium. ita nec honorat
opprobrijs falsorum fidelium. et colaphis id est
blasphemijs eorum cedit. Verba sancti apo
stoli. In facem ihu spuit. quasi uilla uel
ostia platorum suorum spuit. easq; cum respon
sione ostumeliosa ostituit. Sicut dnm
dixisse. Qui uos spuit. Et qd aliud est sputa
immunda. nisi discipulorum malorum uiua ppro
sa. Que dum psentialiter platis ingerunt.
qsi in face ihu sui uecundia spuunt. Cum
ihm in collo cedebant. figurant eos qui plas
tos suos ret pungunt. easq; a tergo detra
hunt. et cum ut nichil mali uiri uel factis
ostendere audeant in apto. nisi tm occulte de
honestare cessant in occulto. Qui ui palm
as in faciem ihu dederunt. hij sunt qui
platos suos uel res palam ofundere mo
uerent. et postea de ofusione illata qsi
uictores glant. Victoribus palma deberur.
Vox talium est. Non ofudi platum meum. si
lentium illi imposui. responde in aus non
fuit. Tali audacie ps respondet. Quid gla
ris in malicia. qui potens es in iniqtate
et certa. Minus sic dicit ofartus alapis eum
cedebant. Et hoc xpus iam dicte expositio
ni. eo qd uiliores in ogregationibus religi
osorum maxime platos suos tbare ac deho
nestare soleant. Omnis illi face ihu s
uelant. et ne splendor gre eius corda eorum
tenebrosa penetre atq; illuminare qat.
ipsi efficiunt. Non enim culpa est uelati
sed uelantis. si faciem eius non respiciat. Duas
faciem habet ihc. gre uidel et glie. Qui optimen
to pcatorum suorum. sed nec uelat face gre. in fu
turo non uidebit face glie. Puto ihu face
pet uelatam fuisse qm negauit. reuelata
uero qm pecto negationis amare defleuit.

In facie ihu sp
q salutaria ei
strepuit. hoc est
dicimus qd strepu
me spuit

Sicut lucas dicit · qn dns respexit pet
negantē · mox egressus fleuit amare ·
Ypheriza nob xpe · Qs ē q te pauisit · Ta
lib ergo qd p psalmista dē · Et dixerē
n uidebit dns · n intelliget ds iacob ·
Velata hr facem · spirita colaphi · alape
urrisiones ipsune tribuunt · Non audi
ant qd sequt · Intelligite insipientes in
ppo · et stulti aliqn sapite · Qi plantauit
aurē n audiet · aut q finxit oculū n gi
detat · Qi dicat · Bn audiet · et bn gide
rabit · Qn · In die iudicij maxime · qn
ipse cessabit · et lingue destruent · Tunc
suos ostentores · suos pcussores · suos q
irrisores bn inueniet · et apprehendet · Ecce
erit te facies eius uelata · neq manus eius li
gate · qa circumspiciet omnis uias hominū
malorū · et manus eius erit extense ad puni
endū · In illa die spuet in faciem inimicorū
suorū · nc se ostendentiū · peccata ipsando ·
in quorū faciem alapas dabit · apte cum
eisdem de omissionib discceptando · qs
et colaphis cedet · ad eternas penas ipsellen
do · Vox in facie spuentis est · Hec fecisti et
tacui · peccatis grauib suis enormiatis ·
Vox alapas in facie dantis ē · Cum iniq
et n dedistis in manducare · et certa · Vox
colaphizantis ē · ite maledicti in ignē
eternū · Tunc et faciem illorū uelabit · ne
faciem dei uideant · sedm qd scptū ē · tol
lat impius ne uideat glam dei · Hecq tt di
cent · ypheriza nob xpe · qs ē q te pauisit ·
sz mittent in tenebras exteriores · u erit fletus
et stridor dentiū · Sequt · Petr u sedebat
foris in atio · Et accessit ad eū una ancil
la dicens · Et tu cū ihu galileo eras · At il
le negauit coram omnib · dicens · Nescio qd
dicis · Sedm iohannē uidet tria negatio
pet inchoata in atio anne · et sumata in
atio caiphe · Augustinus de concordantia euan
gelistarū · dicit totā scam in atio anne ·
et que dicta sunt a matheo p missum
ihm ad caiphā · recapitulando dicta ē
dicit · Hieronimus in matheū · et beda in
lucā · uident uelle qd pets in atio caiphe
negauerit · hec sedm lucam dicta sunt ·
Sedm qd supi expositū ē ancilla hec pe
tri ad negandū cōpellens sigr carnis
petulantia · alia ancilla de qua nc di
cendū ē · mundi huius uanitate · Et ex
ute inqt illo uaniā · uidit eū alia an
cilla · et ait his q erant ibi · Et hic erat
cum ihu nazareno · Et iterū negauit
cum iuramento · qa n nouī hominē · Hy
q uixta ancillam stabant · sigrant dia
bolū et satellites eius · q saluti nri plurī
mum adulant · Johs et lucas unū tm
ponit · uidel cognatū malchi · Sic et
loco alterius ancille lucas in masculino
genere aliū quendā posuit · Caro mun
dus · diabolus · fidei xpiane satis inimi
ci sunt · et fidelem hominē negare ihm
opib frequnt cpelluntur · Caro hostis ē
domestic · suadens suauia · et ideo mag
timend · mund hostis ē sophistic · sua
dens inania · et ideo magis cauend · di
abolus hostis antiq · et idcirco callid · sua
dens iniq · et ideo magis odiend · Qn spe
hoc tū suggestionib maligns sentit ·
ihm se nescire dicit · Caro ancilla ē · et in
tioni famulari tenet · Que dū suis ille
cebis · ad ea que saluti otria sunt spm t
hm · qsi ihm petrm negare facit · Vox an
cille ē · Et tu cū ihu galileo eras · Hic in
tpt saluatre uel sal · galilea tnsmigtio
facta · Salutifa tnsmigtio ē · tnsire de
uicijs ad uirtutes · hic tnsitū dū carnis las
ciua · suis ipcerunis motib spūi ipe
rat · et ille sentit · qd aliud respondet ·
n qd respondit · nescio qd dicis · Jam
n fū de discipul ihu · qa expers gtie et
ipt peccati sensū · Exeunte pet uaniā ·
uidit eū alia ancilla · loci mutatio uniuq
homini fit occasio maioris periculi · et

rta qui gaudendo plurimum intrat. Sic fre
quenter contingit ut duo unum uirtuum homi
nem impugnare cessant: aliud quoque uitium
tur occurrat. Verbi gratia duo carnis petu
lantia quantum ad usum in homine quiescat et
mundi uanitas in eum insurgit: qui an
cilla ancille succedit. Videre quod ancilla
his qui erant ibi dicat. Et hic cum iesu naza
reno erat. Dictum est super ancillam hanc significa
re mundi uanitatem quae impleri est. sicut muta
bilitas. curiositas. falsitas. Vanitas mu
tabilitatis est. secundum quam omnia naturali mutabilitati subiacent. De qua et apostolus dicit. Omnis
creatura uanitati subiecta est. Vanitas
curiositas est. secundum quam homo expendit
omnem curam suam in mundanis. De hac de
in ps. Dominus dissipat cogitationes hominum
quam uanae sunt. Et alibi quoque. O curas hominum
quantum est in rebus uanae. Vanitas falsitas est.
assiduitas mentiendi atque decipiendi. Illum
est illud. Vana locuti sunt unusquisque ad proximum
suum: labia dolosa in corde et corde locuti sunt.
De hac triplici uanitate: quam si aut. Per uani
tatem mutabilitatis homo petit: per uanita
tem curiositatis se distrahit: per uanitatem
falsitatis intuitur. Prima uanitas hominem
mutat: secunda commutat: tertia permutat. Per
uanitatem mutabilitatis homo fluit: per
mutabilitatem curiositatis effluit: per mu
tabilitatem falsitatis perfluit. Hi quoque an
cillam erant. sed multa ac uaria mundi
huius oblectamenta: uidelicet dignitates. diui
tias. pulchitudo edificiorum. uestimentorum. et alia
innumera. quae innumquam iusti animum per de
lectationis sensum negare suam salutem com
pellit. Ianitor ancille est. Et hic cum iesu naza
reno erat. Hic nomen salutis est: nazareth autem re
ptat iugulum eius uel flos. uel mundicie. Quisquis
per cordis et operis mundiciam in disciplina re
gulari uiget. et in iuuentutis floret: hic cum
iesu nazareno est. Quod si uanitati mundi
uiciose se subiecerit. eiusque oblectamentis consenserit: ad uocem
ancille iesum negat. Qui mundi huius uani
tatem contempnit. huic ancilla est: atque ad meri
tum deseruit. Qui uero per carnis petulantiam
de mundicia religionis homo corporaliter
aut quasi aperte negat iesum: et cum iuramento di
cit. non noui hominem. Et paululum accesse
runt qui stabant. et dixerunt petro. Vere et
tu ex illis es. Hi sunt demones qui cum uitiis
erecti stant et apostatam: et insultantes.
et tamquam poene iuste imperantes. Nam et lo
quela tua inquit manifestum te facit.
Auaricia. gula. luxuria. et alia huiusmodi
uicia sunt apostata et idolo suo. hebetemque
reddunt: ut non de religione illum loqui sinat.
Et bene dictum est paululum: quia diu in mundi
uanitatibus homo apostata quietari non potest.
qui de uicio in uicium ruit: quod est cum detesta
tione et iuramento iesum negare. Ecce sic per
peccandi consuetudinem incrementa scelerum
crescunt: et quae minima sunt. cadit in
maiora. Potest et hic una negatio petri re
ferri ad tres gradus peccati: delectationem uidelicet
sensum. et actum. Sequitur. Et continuo gallus
cantauit. Et recedat est petrus ubi iesus quod
dixit: priusquam gallus cantet ter me negabis.
Et egressus petrus foras fleuit amare. Lucas
dicit. per tertiam negationem iesum respexisse
petrum. Et quidem dominus inquit: respexit petrum.
Et recordatus est petrus ubi dominus et cetera. Marcus
dicit. priusquam gallus cantet bis. ter me negabis.
Post primam enim negationem petri statim gallus
cantauit: sed antem secundum gallicantum rursum
bis negauit: et ita una negatio petri antem
mum gallicantum inchoata est. antem secundum
completa. Notate fratres res memoria dignas.
Non ad primam sed ad secundam uocem galli. petrus
recedatur est sceleris sui. Non tanta iuratus ter petrus
deseruit iesum. Sic scribit lucas. adhuc petrus lo
quente. ubi sal exercende negationis: cantau
it gallus. Et continuo dominus respexit petrum.
Ignoque subiungit. Et recedatur petrus ubi

dñi qd dicat. qa p qm gallus cantet ter me
negabis. Et egressus foras fleuit amare.
Hoc unusa bona hi qd uidet petrus uocem gal
li cantantis uelle ex. qd uiuos xpi memo
rat. qd foras egressus e et fleuit. totum et
respiciu ihu fuit. Hanc miram occulos dñi
uiuitue dd ignorans. orauit dicens. Ad
spice in me et miserere mei. Et. Hec autem fac
ena tua a pio tuo. Multaq in hoc modum.
Hunc in ymno canim. Ihu pauentes respi
ce. et nos uidendo corrige. si respicis laps
cadunt. fletuq culpa soluit. Respit ihu pe
net ad cordis cpunctione. recordatio ubi
ihu. ea que ex peccatis surgit. sigo cogitatio
nem. egressus pet foras. peccatu detestatio
nem. amaritudo flet. p peccatis exprimit
satisfactione. De respitu gre salutaris. qda
in orationib suis s ait. Miserere mihi ds
omniu et respice nos. Cm ds gia sua ad
hominis tangit. et que male cmiserat
ad mente reducit. reata luce miserationiu
suaq illi ostendit. Hn ai pmisisti respice
nos. stati subiunxit. et ostende nob lucem
misationiu tuaq. De recordatione pecca
ti peccati. psalmista dicit. Et cogitabo pro
peccato meo. Qd ni sufficiat cogitare p peccato
ni peccatu detestet ho. ostendit cui moxad
iecit. Inimici aut mei uiuunt. Anime nre
inimici. uicia sunt et peccata. que ni mo
riunt uel eiciunt n p odiu mali. et amo
rem boni. Sic dicit auctoritas. qui uia
qq epat ingressus iniquitatiu. hic exitu sigt e
gressus pet de ato. Et sic ille ab ipsoq oslo
tio fletus. flendo culpa diluit mitorie.
ita ho p peccata debet dimittere. ac deinde
p eis do satisfacere. Lacime aut sigant satis
factione p peccatis ut dicin e. Oculi dñi
ut qda ait. multo pl lucidiores sunt so
le. Splendor solaris oculis humanis in
fus. ta illic epat. Lacimas elicit. palpe
bras cplodit. manu oculis apponi co
pellit. Tria hec respect diuine gre epat
in homine peccatore. Ex oculi cordis lacri
mas excutit contritionis. a culpa sensu ex
teriores restingit. et ut p opa bona que
p manu sigrant do satisfacat. ipsa gia
homine induit. Gallus autem uocem petri ad
mente reducit. sigt xpm. de q p salomo
nem de. qs dedit gallo intelligentia.
Qs. Nili pat. q spiu intelligentie reple
uit eu. Sup que sdm ysaia requiescit spes sa
pientie et intellectus. Gallus iste alios excita
tur ubo pdicationis. p seipsu uiberauit.
ac deinde cantauit. qa qd fecit. hoc docuit.
Xpc bis cantat. Cantat p os doctoris in
apta pdicatione. cantat occulta inspira
tione. pma uox galli. ids xpi excipit aure
bus corporis. secda auribus cordis. Qd ecai
opat pma. sin secda. Ad pma p tinet qd in
ymno cantat. gallus negante arguit. ad
secdam u qd sequitur. gallo canente spes re
dit. Qa parui opat in cordib audientiu
uox pdicatoris foris sonantis. sin uoce spi
ritus spirantis. dic dd in ps. Hoc dabit uo
ci sue uocem uirtutis. Qs. Xpc. Cui uoci
doctoris. qm uoce intrne inspirationis.
hi e illa secda uox galli. ad qm petri cpun
gitur. Gallus bn cantans. pdicator e bn ui
uens. Gallus ut dcm e p alis se uiat. et sic
cantat. qa pdicator qsq p corp suu debet
castigare. sq alis ta exemplo qm ubo pdi
care. Talis gallus erat paulus qui dicebat. Ca
stigo corpus meu et in seruitute redigo. ne
forte alis pdicans ipse reprb efficiar. Gal
lum albu leo fortissimus ferarum timere de
leo diabolu sigt. q taqm leo rugiens circuit
querens que deuoret. Hic ni timet gallu
nigru. uel rufu. siue uariu. sz albu. qa
ca illos cphensos deuoret. istu fugit.
Qd enim tc gallu nig. rufu. uel uariu. ni doc
tores uicis deformati. Gallus alb doctor
e candore uirtutiu decorat. hc diabolus ti
met. Non enim timet gallu bn cantan
tem. sz candore plumarum nitente. qa

qsqs doctor male uiuit et bn̄ cantat.
elegant pdicando. tal' gall' nig'. ruf'. uel
uar' ē. h ei dyabol' timet. Sequit.

Mane aut fc̄o osiliu inierūt omes pncipes sa
cerdotū. et seniores ppli adus' ihm. ut eū
morti tderent. Adhi enī a pncipio congregati
fuiant in ato cayphe. Istū cayphe dictū ē o
suetudinē ē peccandi. pncipes sacdotū cō
gitationes inordinatas. seniores ppli ū
lia peccata. Qtiens enī cogitando uel loqn̄
do mortaliter peccam'. totiens adusus ihm
osiliū inim'. qa de morte animarū nūq
tstam'. Mane finis diei ē pcedentis. et
initiū subsequentis. Qtiens enī culpā re
perim'. totiens nouū diem inchoam'.
Ista sunt dies. qb' ppbe maledicunt. Mane
diei maledicte. culpe uidel'. initiū ē delec
tationis. finis ū consūmatio. In mane
autē de ato cayphe ihc uinct' adducit. et po
tio pylato tradit. qa p osuetudinē male
cogitandi. atq; loqndi. qcqd salutis et grē
in hoīe ē. qsi ipsuslam uincit' s stringitur
ut liberū ei' arbitriū ad nullū op' bonum
moui possit. Qd gentib' a iudeis tditū ē.
sig' qd ho fidel' peccandi osuetudinē. gen
tib' que sn̄ lege uiuunt simul' efficatur.
suaq; salutē ill' tdit ad deludendū. ad fla
gellandū. et ad crucifigendū. p sordidas cogita
tiones ihc a nob illudit. p pria colloqa
flagellat. p opa mala crucifigit. Sicq; adi
plet qd ipse dns p ypham oquerit. dicēs.
Et me crucifixis gens tota. Aut itaq; eum
gelista. Et uinctū adduxerūt eū. et tra
diderūt eū pontio pylato ysidi. Pylatū ho
minē gentilem pncips roman' iudee et
ihrlm peccatis ei' ex gentib' pficerat.
Videt' autē in pylat' iste sigare posse glam
sclarē. que iudeis et ihcrosolimitis. id
uiris religiosis et contemplatiuis qmtū ad
osensū delectationis dnari n debr. sz tā
qm potestas incōmutata ab eis contemnu
sz qa frequēt contingit. ut uiri spuales
reb' spualib' inlectis. sclarib' minus in
tendant. et minus eū delectatione glent.
aliqn̄ iusto dei iudicio eid' uico glē sclaris
ibitare subiciunt. Vt sanis in ihrlm in
templū dei erat. et ds a iudeis laudabat
pylat' dnabat. sacdotū ypocrisanans. et ppln
oppimens. Pylat' utq; ore malleatur. uelere
mundens. iudea ostentes. uel laudantes.
uel glificantes. ihcrosolimite ū uisores
pacis. uel pfecte timentes. Qn̄ uiri religi
osi. a qb' ds contemplari. et pfecte timeri. et qsi
a iudeis corde osteri. ore laudari. et p bona
uita glificari debūt. ad glam sclarē. amo
re uel timore utriusq declinant. de illa co
gitantes. de illa loqntes. et opa illi' gerē
tes. qsi ore malleatoris. illor ora siue cordis
siue corporis qb' dm̄ osiri. dmq; laudare o
sueuerant. obtundunt. Malle' n̄ solū qd
acutū ē obtundit. sz qd unt' ē expellit. et
qd foris tpellit. Sic delectatio mundane glē
ebetē efficit sensū spualē. expellit gratiam.
introquet culpā. Vnde uiri claustrales. de
his que ad mundi glam pinent. multū
cogitare uel loqn̄ debent. Pontio utq; de
clinans uel inclinans osiliū. et ē nomē lo
ci. Omnis gla dignitas. uel potestas sclaris.
hic regionē. principatū. uel locū siui. in qb' neq;
cede neq; corpore. religiosis morandū ē. ne
animū a reb' spualib' declinent. et ad mun
di uanitatē inclinent. Sequit' autē in iohanne.
Et ipsi n̄ intuiert in pториū ut n̄ contami
narentur. sz manducarent pascha. Vide
te qt' ypocrisis. Ingressus in pториū. xpi p
dtores contaminat. et n magis ipsa pdi
tio. Sic multi simulatores hodie sunt.
qui corpore in locis deinceps religiosis.
nūc tū et lingua loca religioni min' ydo
nea pnagantur. et ei magis delectent
interesse caulis in pториo. qm̄ sacs lectio
nib' inclausto. ut sci uident' cū eis pa
rt' p negotis monasterij sui egdi tenuiūr.
Non possum' inquit foris apd sclares

ordinē nr̄m seruare · neq; ꝓsaas custodi
re · cui tñ hoc q̄d ore ꝓfitentur · summo deside
rio appetant · Dicunt egressi suum ad
causas seculares necesse erit ut missas
nras uel negligam? uel eisdem negotijs
ꝓaminati · mun? digne celebrem? In ce
lebrationib? missarū · pascha dñi celebr̄.
De pascha ihu et discipulorū eius · nñ et
de pascha iudeorū p̄fidorū sup̄ satis dictū ē.
Cuno iudens iudas q̄ ei tradidit Dicit
q̄d damnat? est · penitentia duct? retu
lit · xxx · argenteos principib? sacerdotū et se
nioribus · dicens · Peccaui tradens sanguinē
iustū · Judas hoc in loco signē q̄sdam in eccliā
q̄ postq̄m in proximos peccauerūt · nñ eis · sz
eccliē satisfacere parati sunt · Peccasse se do
lent · reatū suū ꝓfitent · sz eos in q̄s pec
cauerūt exorare ꝓtēpnunt · Sed miser iudas
egit · Penitentia duct? ē · pecuniā p̄ditio
nis suē sacerdotib? retulit · sanguinem
iustū se tradidisse ꝓfess? ē · sz nullam a iu
sto uenia petiuit · Primo ei cui iniuria il
lata ē satisfaciend est · deinde eccliē · Unde sal
uator ipse dicit · Si offers munus tuū ad al
tare · et ibi recordat? fuis q̄a fr̄ tu? ad adu
sum te hr̄t · et cetera · Quisq; p̄ximū suū sp̄ua
lem siue fr̄em ap̄ p̄latū sup̄iorē ex inuidia
accusauit · paurans illū quam · atq; ꝓfusio
nem · ut ipse ex hoc ad cōmodi uel honorē
ꝓfect · uel se ulciscat · simil erit iude · q̄
magistrū et patrem · xxx argenteis uendi
dit · p̄ecationē cetis ꝓdisipulis inducens ·
Unde frēs tēpore uisitationis caueant ne
ad odio uel rancore uisitatori ꝓt patis et
frēs suggerant · q̄a si uiderint illos p̄ de
positionē ꝓfundi · siue p̄ aliqm̄ ḡue satis
factionē damnari · forte illi sua p̄nia subue
nire n̄ poterit · Qd si uisitatorib? ꝓfessi fue
rint suā et patrem siue fr̄em inuisitā uera
tionē · q̄d ē sacerdotib? p̄ditionis pecuniam
referre · timeant s̄ responderi · q̄d iude
responsū ē · q̄d ad nos · tu uideris · Cupi
ab? corde n̄ credit · Videre q̄d sequatur ·
Et p̄iectis argenteis in tēplū recessit ·
et abiens laqo se suspendit · Facile colligi
tur ex pena · q̄nta fuit culpa · Impugna
tio fratrē caritatis sic exponit scs aug?
peccē in spm̄ scm̄ · Qd dū sigent argentei
iude dati in uenditione sup̄ expositū ē ·
q̄d nē sigrationis in se habeant a iudai
lati · et in tēplo p̄iecti · breuit iudeam?
Denari? ter duct? surgit in trenariū · Ter
nari? ad sacm̄tū p̄tinet trinitatis · dena
ri? decalogū exp̄mit legis · Qui utq; p̄ opi
tionē obseruat · ad meritū suū q̄si unū
p̄ altrū multiplicat · P opinionē dim̄ · q̄a
fides sū opib? mortua ē · Hoc omnis sa
cerdotā a sacerdotib? · senioribus · id? doctoribus ·
et scribis · id? librarijs q̄ illis scribunt acqui
m? tāqm̄ argenteos triginta · Qui ut tñ lu
cri causa discat · uel secta in malos usus ꝓ
tit · uel sedm fidem n̄ uiuit · hic cui iuda
ihm xxx argenteis uendit · Argentū q̄d
nitidū ē atq; sonoꝝ · ꝓscie egrit ob cau
sas sup̄ dictas · Qui peccatū aie suē salu
tem p̄ culpa mortalem in se damnata iu
det · nā ihc intpr̄ salu? · et timore pene pe
nitentia duct? · de omissis et omissis ꝓt
legē dei facit ꝓfessionē · q̄si triginta argen
teos refert sacerdotib? · Qd si peccatū ꝓfessi
detestari noluit · sq; a ꝓfessoribus tāqm̄ ue
nia indigni repulsa pass? fuit · q̄d aliud
ei respondet · n̄ q̄d sacerdotes iude respon
dent · q̄d ad nos tu uideris · Judas bn culpā fu
ā agnouit · sz de uenia solliciti n̄ fuit · Un
p̄iectis argenteis in tēplo recessit · et abi
ens laqueo se suspendit · Argenteos in
tēplo p̄iecit · p? tam ꝓfessionē de satisfac
tione n̄ curare · De tēplo abit et laqo
se suspendit · q̄ p? peccati ꝓtēptū in desp
tionem cadit · Desperatio uenie · laqus ē
gehenne · Principes dū sacerdotū accep
tis argenteis dixerūt · Non licet eos mit
tere in corbanan · q̄a p̄tiū sanguinis

est. Consilio aut inito emerit ex illo agro figuli in sepulturam peregrinorum et ceta. Pri
cipes sacerdotum qui pecunias argenteos tulerit.
cum indigne penitentiae et ad uenie de
speratione obstinente. suis obsilys oratio
nibus et auxilys. ipsi obsessores in quantu
ualent adiuuant. Hoc autem quod dicunt non
licet mittere eos in corbanan. quia pretium san
guinis est. ostendunt oblationem dignam
deo fieri non posse ex ea pecunia que fit cum uolun
tate peccandi. Corbana enim oblatio uel do
num interpretatur. Quia diuine legis consilio pre
tium sanguinis est. id est peccati. nam item peccati
lex. non licet ex indigna pecunia eiusdem
transgressionis. deo donum uel oblationem fieri.
Vnde subdit quod obsilio inito emerit ex illo ager
figuli in sepultam peregrinorum. Opa ex certa
tem facta mortua sunt. figulus dei est. de quo
dicit in ps. Qui finxit singillatim corda eorum
qui intelligit omnia opera eorum. Ager a gemendo
dicitur. et signat gremium dei. Ager figuli. quasi in
sepultam peregrinorum iterum. cum gremio obsessionis ex
pnie. ob peccandi uoluntatem fit efficitur.
Quod bonum uirum homo facere uidetur. totum est
meritum. et a merito uite celestis peregrinum.
Propter hoc uocatur ager ille acheldemac.
hoc est ager sanguinis. usque in hodiernum diem.
Sanguis diuersas habet significationes. Sangui
is xpi signat. quia pretium humane redemptio
nis. Hic non immerito iudas obsessus est se filius
se sanguine iustum. Sanguis etiam dicitur iu
ta xpi. ut ibi in fidem sanguinis eius.
Dicitur ex sanguis xpi fides et sacramenta ex
sanguine eius habita. De hoc sanguine
ipse xpc dicit. Nisi biberitis sanguinem
meum non habebitis uitam in uobis. Sanguis
sedes est anime. et sanguis xpi sedes est ecclie.
Sanguis fit caro. cum ex fide procedit opa
tio. Sanguis cum in mala significatione po
nitur. origo peccati est. Ira que peccatis
habundat. menstruata est et sanguine
fluit. Sanguis sanguinem tangit. cum
peccatum peccato adicitur. Sanguis etiam
significat peccata carnis. ut ibi. Libera me de
sanguinibus deus deus salutis mee. huiusmodi
sanguinis pecunia. peccatum cordis. oris. et
opis est. Qui his tribus uidelicet cogitatione. locutione
et opere. legem dei. cuius summa in decalogo
sistit transgrediendo multiplicat. quasi xxx.
denarijs illum in se uendit. Qui si impeni
tens remanserit. merito cor eius ager san
guinis. et mortuorum sepultura uocatur.
Quod ut sequitur de ypocrita. et accepunt triginta ar
genteos pretium appreciati quem appreciauerunt
a filijs israel. et dederunt eos in agrum figuli
sicut constituit mihi dominus ob precedentem expositio
nem. exponere non est necesse. quia ad sequentia
festinamus. Sequitur. Hic autem stetit ante presi
dem. Non simpliciter stetit. sed ligatus stetit.
Ante quem presidem. Principem gentis sue.
non. Sed ante alienigenam principibus sacerdo
tum et senioribus ipsi sui multum et in mul
tis eum accusantibus. et hoc iniuste. Quis no
strum tanta obprobria. tantasque iniurias equa
nimiter tolerarent. maxime si suis adu
sarijs resistere et posset et auderet. Sic quia
dominus et dei filius fuit. et potuit et ausus fuit.
sed noluit. ut nos exemplo sue patiendi bea
tificaret. Beati inquit qui persecutionem pati
untur propter iusticiam. Xpc non hominis causam liga
tus stetit ante presidem iniqui et infidelis. et
homo peccatorum. qui suis excessibus stare dedig
natur ante suum tribunal. patrem scilicet spiritualem. non
se persequentem sed diligentem. non sua morte
sed salutem in iudicio quaerentem. ex xpi loco
eius in iudicio presidentem. Et interroga
uit eum pres dicens. Tu es rex iudeorum. Di
cit ei ihc. Tu dicis. Quod tempore necessitatis.
uel quia eis quos insidiose tentant respon
dere debeamus. saluatore sua responsione
nos instruit. Sic responsionem tempauit
ut calumpnie non pateret. et tu uerum dicis.
Sicut glosa dicit super matheum secundum lucam duo
ei obiecerant. quod prohiberet tributa dari ce

lari · et qd dret se rege · De regno g pylat
qa nesciit interrogat · de tributo ali qa au
dierat eii respondisse · reddite q sc cesaris
cesari · qsi aptii mdatii iudeoy negligit
iniudoy · p hoc qd xpc pylato respondit · tu
dicis · uerum illi dyrisse innuit · qa reia
scdm testimoniii gabet ad caesaria · rex ip
se fuit iudeoy · si tii malor iudeoy ipsii
psequentii · sz bonor iudeoy ipsii ofiten
tii atq laudantii · Tales erant illi q
in ingressu ei in ihrl'm · clamabant di
centes · Benedcs q uenit in nomine dni rex
ihrl' · Ipsii ee rege et lat in cruce agnouit ·
cii dyxit · Memento mei dne du uenis in
regnii tuii · Cii xpc omniii sit rex p poten
tiam atq sapiam · bonor e rex p gram ·
s eos in plenti fide · spe · et caritate · cetisq
ituitib regens · ut gia duce ad regnii pdu
cat sempiternii · Sequt · Et cii accusaret
a principib sacerdotii · et seniorib ppli · nic
chii respondit · Tc dic illi pylat · Non au
dis qnta adusii te dicunt testimonia ·
Et si respondit ei ad illii ubii · ita ut mi
raret pses uehement · Ires · hec xpi patientie
et humilitatis exempla · xpiane iuue
e debent documenta · Si nob aliqd qd gl'am
sape uidet temporalem obiect insidiose · s
responsio tepa indeberet exemplo dni · ut
utq uitari possz · nota uidel' iactantie ·
de plata uitate · et dapnii de uitate sub
pressa · Cii dns pylato respondit · tu di
cis qa rex sii ego · de utq explii nob dedit ·
Qd si falsa st nos plata fiiunt testimonia ·
rursii exemplo dni · uel omnino taceam ·
uel rationabilr et patient · ad min nos
exaudiem · Sic pylato si respondit ad ui
lum ubii · Unde patia ei mot · aut accusa
torib ei scdm iohem · Accipite eii uos · et
scdm legem uram iudicate eii · Sepissime
stingit · ut etia reo ppt humile paratur
responsione · Quaerunt g ei iudei · Nob si
licet interfice quemqm · Hoc dxerat ppter

diei festiuitate · id ppt pascha qd imine
bat · Lex enii eis praecepat ne parerent ma
lefactorib qlem ihm ee dicebant · Vt sen
mo ihu impleret qm dixit · signans q mor
te essz moriturus · Non qd morte eis hic
signet · sz qd gentib essz tradend et a gentib
occidend · Pluriimi in hoc malicia sacer
dotii senioy imitant · ut cii patib siue
frib aperte nocere si ualent · potestati ali
ene suo filio illos tradant · et qd min pos
sunt ope · uenenato supplent sermone ·
De talib sptii e · Venen aspidii sub labiis
eoy · Et qa iudei gladiii porrigunt · q in
nocente occidit · itii de eis sptii e · Dentes
eoy arma et sagitte · et ling eoy gla · acu
ont huiusmodi sagittas · gladiii et ar
ma · opponendii e satii patie dnii nri ihu
xpi · Q cii pat & hpii sco · uii & r · p o · s · s · dag ·
hc stetit Explic omel · iiij · Incip omel · v ·
an psidem · Qa ab hoc loco usq ad ci
lium · i intuit itii in prorii pylat ·
ea que de iib matthei · siue de iib iohis
exposium magis hystorice et alle
gorice exposita st qm morali · ad ip
sum intellectii tpologicii denuo re
uertend e · Pylat q interpt ore mun
dens · uel ore malleate · sicut siqm
expositii e · sigt gl'am secularem · ais
ore · id recedatione · siue fabula
tione · sepe sens nri spiiales mun
dunt · ne celestia subtilit meditari ·
uel de it uali loq ualeam · Hui p
sidis iudicio qsi ad pena ihc a pna
pib sacerdotii et seniorib ppli presentat ·
cii cogitationib ubiq salutarib neglects ·
or et lingua ad delectatione sclaris glo
laxant · Sz ihc in nob an psidem ligat stat ·
cii ei gia a delectatione mens restingit ·
et ne in sensii cadat erigit · Hec mire
mini si qniq stingit nos moralitate ma
riare · ita ut precedentib min concordare in
deant subsequentia · qa diuisitas psona